

HUKUK BÖLÜMÜ
DERS BİLGİ FORMU

Dersin Ayrıntıları					
Dersin Kodu		Sınıfı			Yarıyılı
HUK360		3			6
Dersin Adı		T	U	L	AKTS
Devlet Kuramı		2	-	-	3
Dersin Dili		Türkçe			
Dersin Düzeyi		Lisans	X	Yüksek Lisans	Doktora
Bölümü/Programı		Hukuk			
Eğitim Türü		Örgün Eğitim			
Dersin Türü		Zorunlu	X	Seçmeli	
Dersin Amacı		Siyasi iktidarın modern örgütlenme biçimi olan devletin özgünlüğünü ve işlevini kuramsal bir çerçevede incelemek.			
Dersin İçeriği		Devlet kuramı dersinin temel sorunsalı, siyasi iktidarın ortaya çıkışı ve gelişiminin tarihsel ve kuramsal analizidir. Bu bağlamda ilk olarak devletsiz toplumların özellikleri ve bu toplumlarda siyasi iktidar yapılarının gelişim süreci analiz edilecektir. Bir diğer ifadeyle siyasi iktidarın kurumsallaşmadığı toplumlarda yöneten- yönetilen ayrımının ortaya çıkış süreçleri bu dersin başlangıç konusunu oluşturmaktadır. Ardından siyasi iktidarın kurumsallaştığı tarihsel örnekler incelenecektir. Bu kapsamda modern öncesi Batı toplumlarında, tarihsel verilerin ve kuramsal çalışmaların bir arada ulaşılabilir olduğu örnekler kullanılacaktır. Bunlar sırasıyla Antik Yunan ve Roma uygarlıkları ve Ortaçağ'ın feodal toplumsal düzenidir. Dersin bu aşamasında bir yandan günümüz siyasi kurumlarına kaynaklık eden Antik ve Ortaçağ kurumları, diğer yandan siyasi düşünce tarihinin başlangıç noktalarını oluşturan başta Platon, Aristoteles, Cicero ve Aquino'lu Thomas olmak üzere dönemin siyasi düşünürlerinin eserleri incelenecektir. Modern devletin oluşumu bu dersin ağırlık noktasını oluşturmaktadır. 16. yüzyılda, Weber'in deyimiyle meşru şiddet tekeli ele geçirerek, egemenliğini ilan eden devleti, kuramsal yönden kavramaya çalışan düşünürlerin eserleri kapsamlı olarak incelenecek ve yorumlanacaktır. Bu kapsamda Türkiye doktrinde klasik olarak ele alınan Machiavelli, Bodin, Hobbes, Locke ve Rousseau'nun eserlerinin yanı sıra Alman devlet kuramının öncüleri olan düşünürler analiz edilecektir. Hukuk devletini kavramsallaştıran Kant ve devlet-sivil toplum ayrımını geliştirerek görece özerk devlet aygıtını bürokrasi üzerinden kavramsallaştırmaya çalışan Hegel'in eserleri bu açıdan öncelikleri oluşturacaktır. Bu derste ayrıca, devlet kuramının 20. yüzyıldaki dönüşümünü değerlendirilecektir. Böylelikle devlet kuramı kapsamında geliştirilen analizlerin yalnızca soyut mülhazalar olmadıkları, günümüz siyasi ve hukuki gelişmelerini anlamlandırabilmek açısından önemli kavramsal çerçeveler sundukları ortaya konacaktır. Bu doğrultuda adeta bir siyasi laboratuvar olan Weimar dönemindeki çalışmalar başlangıç noktasını oluşturacaktır. Schmitt, Kelsen, Heller, Neumann ve Kirchheimer gibi dönemin hukuku siyaset bilimi ile birlikte anlamlandırmaya çalışan kuramcılarının eserleri karşılaştırmalı olarak analiz edilecektir. Son olarak 21. yüzyılı tasvir eden küreselleşme olgusunun devlet kuramı üzerindeki etkisi tartışılacaktır. Bu açıdan,			

HUKUK BÖLÜMÜ
DERS BİLGİ FORMU

	devlet kuramının merkez kavramları haline gelen olağanüstü hal ve güvenlik, dersin ana eksenini oluşturacaktır.	
Ön Koşulları		
Dersin Koordinatörü	Doç. Dr. Berke Özenç	
Dersi Verenler	Doç. Dr. Berke Özenç; Dr. Öğr. Üyesi Esra Yılmaz Eren	
Dersin Yardımcıları	Araş. Gör. Nurdan Özçelik, Araş. Gör. Burak Orhan	
Dersin Staj Durumu		
Ders Kaynakları		
Ders Notu		
Diğer Kaynaklar	Akal, Cemal Bali, İktidarın Üç Yüzü, Dost Kitabevi, 2003. Uygun, Oktay, Devlet Kuramı, On İki Levha, 2014. Poggi, Gianfranco, Modern Devletin Doğuşu, 4. bs, Çev. Şule Kut-Binnaz Toprak, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, 2007. Clastres, Pierre, Devlete Karşı Toplum, Çev. Mehmet Sert,Nedim Demirtaş, Ayrıntı Yayınları, 1991. Harris, Marvin, Yaymyamlar ve Krallar, Kültürün Kökenleri, Çev. Fatih Gümüş, İmge Kitabevi, 1994. Schwaabe, Christian, Politische Theorie I, von Platon bis Locke,UTB, 2007. Schwaabe, Christian, Politische Theorie II, von Rousseau bis Rawls, UTB, 2013. Hobsbawm, Eric, Devrim Çağı, 1789-1848, 4. bs., Çev. Bahadır Sina Şener, Dost Kitabevi, 2005. Hobsbawm, Eric, İmparatorluk Çağı, 1875-1914, 3. bs., Çev. Vedat Aslan, Dost Kitabevi, 2005. Hobsbawm, Eric, Kısa 20. Yüzyıl, 1914-1991, Aşırılıklar Çağı, 3.bs, Çev. Yavuz Alogan, Everest, 2007. Şenel, Alâeddin, Siyasal Düşünceler Tarihi, Tarihöncesinde, İlkçağda, Ortaçağda ve Yeniçağda Toplum ve Siyasal Düşünüş, 11. Kısaltılmış bs., Bilim ve Sanat Yayınları, 2004. Wolin, Sheldon S., Politics and Vision, Continuity and Innovation in Western Political Thought, Expanded Edition, Princeton University Press, 2004.	
Materyal Paylaşımı		
Dokümanlar		
Ödevler		
Sınavlar		
Dersin Yapısı		
Matematik ve Temel Bilimler		%
Mühendislik Bilimleri		%
Mühendislik Tasarımı		%
Sosyal Bilimler	25	%
Eğitim Bilimleri		%
Fen Bilimleri		%
Sağlık Bilimleri		%
Alan Bilgisi	75	%

HUKUK BÖLÜMÜ
DERS BİLGİ FORMU

Değerlendirme Sistemi

	Sayısı	Katkı Oranı (%)
Ara Sınav	1	%40
Kısa Sınav		%
Ödev		%
Devam		%
Uygulama		%
Proje		%
Yarıyıl Sonu Sınavı	1	%60
Toplam		100

AKTS İş Yüğü Dağılımı Tablosu

	Sayısı	Süresi	Toplam İş Yüğü (Saat)
Ders Süresi	13	2	26
Sınıf Dışı Ç. Süresi			
Ödevler			
Sunum/Seminer Hazırlama	29	2	58
Ara Sınavlar	1	2	2
Uygulama			
Laboratuvar			
Proje			
Yarıyıl Sonu Sınavı	1	2	2
Toplam İş Yüğü			88
AKTS Kredisi (Toplam İş Yüğü / 30)			3

Dersin Öğrenim Çıktıları

1	Siyasi iktidarın kurumsallaşmasının ve yöneten-yönetilen ayrımının tarihsel olgular olduğunu kavramak.
2	Modern devletin, öncülü olan siyasi iktidar formlarında farklılığını anlamak.
3	Devlet kuramının, siyasi iktidarın siyasi ve hukuki pratiklerini anlamlandırmak açısından sunduğu kuramsal olanakları kullanabilmek.
4	
5	

Ders Konuları

1	Siyasi iktidarın kurumsallaşmadığı toplumlar
2	Siyasi iktidarın kurumsallaşması ve yöneten-yönetilen ayrımının ortaya çıkışı
3	Antik Atina'nın siyasi yapısının kuramsal analizi: Devlet kuramının öncülleri olarak Platon ve Aristoteles
4	Roma'da sistematikleşen hukuk ve Cicero'nun siyaset kuramı

HUKUK BÖLÜMÜ
DERS BİLGİ FORMU

5	Parçalı iktidar yapısının Ortaçağ siyaset kuramına etkisi ve Aquino'lu Thomas'ın siyaset kuramı
6	Modern siyasi iktidar biçimi olarak devletin ortaya çıkışı: Siyasi, iktisadi ve toplumsal gelişmeler
7	Modern devletin ortaya çıkışının kuramsal analizi: Machiavelli ve Bodin
8	Modern devletin meşruiyet zemini olarak toplum sözleşmesi: Hobbes, Locke ve Rousseau
9	Ara Sınav
10	Modern siyasi iktidarın meşru örgütlenme biçimi olarak hukuk devleti: Kant ve Hegel'in siyaset kuramı
11	Modern devletin krizi ve Weimar Dönemi I: Parlamenter demokrasinin krizi karşısında Carl Schmitt'in egemenlik kuramı
12	Modern devletin krizi ve Weimar Dönemi II: Parlamenter demokrasinin krizi karşısında Herman Heller'in sosyal hukuk devleti
13	Küreselleşme süreci I: Siyasi, iktisadi ve toplumsal gelişmeler
14	Küreselleşme süreci II: Uluslararası kurum, şirket ve kuruluşlar karşısında Devlet
15	Küreselleşme süreci II: Devlet ve Güvenlik

Dersin Program Çıktılarına Katkısı (1-5)

	P1	P2	P3	P4	P5	P6	P7	P8	P9	P10
1	5	1	4	5	5	5	1	3	3	2
2	5	1	4	5	5	5	1	3	3	2
3	5	1	4	5	5	5	1	3	3	2
4	5	1	4	5	5	5	1	3	3	2
5	5	1	4	5	5	5	1	3	3	2

Katkı Oranı: 1: Çok Düşük 2: Düşük 3: Orta 4: Yüksek 5: Çok Yüksek

<https://obs.tau.edu.tr/oibs/bologna/index.aspx?lang=tr&curOp=showPac&curUnit=02&curSunit=198#>

Hazırlayan: Araş. Gör. Burak Orhan

Güncelleme Tarihi: 12.01.2023